

nuværende Sejrsang vidner derom, saa vel som det sidste Flugtforsøg bort fra Materialismen, Steiners Lære, der nu forkyndes fra Tyskland.

Vi har set Lande omstyrte alt, hvad der stod; Aanden i dette Omstyrtningsværk breder sig — foreløbig synes Opgaven kun at være den at udrydde, hvad der engang var. Andre Stater mente at finde Redning gennem Systemskeifte — der var en Tid, hvor det hørte til Dagens Begivenheder, at Kongetroner sank i Grus — ikke fordi det altid blev godt, hvad man derved opnaaede, men fordi Desperationen og Fortvivlelsen blandt ulykkelige, vildledte Folk forlangte noget andet, end det der havde været.

Denne Hjælpeløshedens Aktivitet spores paa mange Omraader, ogsaa indenfor de mindre verdensomrystende Centrer. Kunsten vil noget nyt, baade den billedlige Kunst og Digtekunsten. Individualismen fejles paa Dør, det var den der var Genstand for Cultus, da det gik galt, derfor væk med den. Man maler ikke, hvad man ser, men hvad man føler, ved det man ser; Forfatteren fordyber sig ikke længere i Enkeltmands Psykologi; — Enkeltmand har kun Interesse som et Led i det store Fællesskab, Livet er.

Mennesker med nogen Livsens Erfaring vil ikke være i Tvivl om, at vil det lykkes at bringe vor stakkels oprørte Verden til Ro, saa vil alle de Spørgsmaal, der nu stilles paa Kant, jevne sig og finde Tilpasning — det gode ny kan ikke undvære Rod i det gode gamle. Vi behøver blot at tage Eksempel fra de sidst nævnte aandelige Revolutioner — det var fra Paris, at den ny Kunsts Evangelium først prædikedes, allerede nu er Trekanternes Tid forbi i det kunstelskende Frankrig.

Naar vi saa vender os til Tidens Opfattelse af Kvindesagen, saa skal vi ogsaa her regne ud fra de Aar, vi har gennemlevet, da alt gik galt. Mændene havde skabt Krigen — Kvindernes Opgave i de krigsførende Lande blev det at mildne Ulykkerne — paa Lazaretterne — mellem sultende Mødre og Børn, for ikke at tale om, at de i Hjemmene maatte være baade Far og Mor. Rundt om i Landene sporedes en Tilbagegang i Folkenes moralske Styrke, foruroligende gav den sig tilkende iblandt de unge, overfyldte Opdragelsesanstalter og overfyldte Hospitaler satte Sindene i Angst og Uro.

Hvad laa da nærmere end her, som paa andre Omraader, at vende sig til det bestaaende og sige, det vi har duet ikke, noget nyt, noget andet maa bringes frem, og saa slog man bl. a. ned paa Kvindesagen og tildelte den Motiver, den aldrig har haft.

Kvindesagen, hed det, er skabt af kvindelig Egoisme, Kvindernes Hensigt har været at konkurrere Mændene ned, og saa svigtede de de kvindelige Pligter. Parolen er nu: Kvinderne tilbage til Hjemmene.

Jeg skal søge at klargøre, hvor urigtigt selve Udgangspunktet er for disse Paastande. Endnu for faa Uger siden, den Dag K. F. U. K. fik sin smukke ny Borg indviet, talte Stiftsprovst Ussing i sin Indvielsestale om Kvindesagen, som skabt af Kvinder. Jeg nærer stor Ærbødighed for Stiftsprovsten, men jeg betænker mig ikke paa at sige, at han i denne

Vurdering tager ganske fejl. Det er ikke Kvinderne, der har skabt Kvindesagen, det er Mændene.

Det er Mændenes Misbrug af deres Magt, der har kaldt Kvinderne frem. Historien beretter om Systemer, skabt og forsvaret af Mænd, der paa en graverende Maade viser, at de har spærret af for den halve Menneskeheds Ydeevne, nemlig Kvindernes.

Kvindesagen er i sin Rod en Trang, der i Længden ikke lader sig standse; Trangen til at vise Barmhjertighed, og saa er den en Fordring om Retfærdighed.

I Amerika kaldes Kvinderne under Fanerne i Kamp mod det umenneskelige Slaveri, stiftet af Mænd, opretholdt af Mænd, forsvaret af Mænd som et System til Samfundets Bedste. Dagmar Hjort siger i sin gribende Bog om Kvindebevægelsen i Nordamerika, at Slaveriets Barbari overgik i sig selv Beretningen, der er givet derom. Ædle stærke Mænd gør langt om længe Front mod dette Onde; men paa det Tidspunkt er der allerede Kvinder, som hver indenfor sin lille Verden ikke har kunnet udholde at være Tilskuere til en af Menneskehedens uværdigste Foranstaltninger, de gør, hvad de kan for at mildne Mændenes Haardhed.

Det var kristne Kvinder — *Lucretia Mott* var Kvæker, men de stod ene — Kirken tav i den Strid, der nu udvikler sig, og de kloge varmhjertede Kvinder forstod snart, at skulde de faa Myndighed til at blive hørt, da var Betingelsen, at de fik Stemmeret. I fyrretyve Aar føres Kampen nu med dette Maal for Øje, men da den Dag kom, at de forkuede, uvidende Negere erklæredes for amerikanske Borgere, blev Kvinderne stængt ude fra samme Ret.

Der er i Øjeblikket en vis Trang til at minde om, hvad det er for Vildnis, Kvinderne i Kraft af deres Barmhjertighedsfølelse og deres Retfærdighedsfølelse har maattet rydde for at bane Vej for deres Menneskerettighed og om hvor trægt dette Pionerarbejde har været.

Edith Picton Tubervilles Bog — omtalt i forrige Nummer af Bladet — er et Vidnesbyrd herom. Hun beretter om, hvorledes Missionens Kvinder i Indien har arbejdet paa at befri de indiske Kvinder for den Trældom, hvori Mændene i Følge Religionens Bud har holdt dem, disse af Overtro og Trolddom efter vore Begreber halvt vanvittige Mennesker.

I Kina gælder det samme Forhold med Fodbindingen i Tilgift. Naar den lille Pige er seks Aar, snøres hendes Fødder sammen til Krøplingefødder — i tre Aar er hendes Liv en ustandselig Lidelse, mange kinesiske Mødre dræber deres nyfødte, naar de ser, det er en Pige, for at bevare hende mod Fodbindingens Kvaler. Missionærerne har forstaaet, at her er et af de Vildnis, der maa ryddes, før man kan komme videre.

I et Par Kapitler skildrer *Edith P.-T. Kvindernes* Kamp i England i Anledning af den Lov, der, efter Napoleons Eksempel i Frankrig, indfører Prostitutionen i England. *Josephine Buller* er i de forreste Rækker, fulgt af Englands bedste Kvinder, bl. disse Florence Nightingale, Mary Carpenter o. s. v. Dette Lovforslag fremkaldte den største Kvinderejsning, som var set i England, en Rejsning, der gjaldt Mæn-